

रञ्जकः-ञ्जिका, रञ्जकः-रजकः-ञ्जिका-जिका, रिरङ्क्षकः-क्षिका,
 रारजकः-जिका ; रङ्क्ता-रङ्क्ती, रञ्जयिता-रजयिता-त्री, रिरङ्क्षिता-त्री,
 रारजिता-त्री ; इत्यादिकानि सर्वाणि रूपाणि भौवादिकरजतित्व (1372)
 ज्ञेयानि । शतरि ^१रज्यन्-न्ती, इति, शानचि, रज्यमानः इति च भवति ।
 भौवादिकधातुवत् सर्वाण्यपि विशेषरूपाण्यस्मादपि भवन्तीति च बोध्यम् ।
 विनुणि-^Aरागी ।

(1374) “रप व्यक्तायां वाचि”

(I-भ्वादिः-401. अक. सेट्. पर.)

‘—वचसि क्लेये’ इति दशपाद्युणादिवृत्ति (I-111) पाठः ।

रापकः-पिका, रापकः-पिका, रिरपिषकः-षिका, रारपकः-पिका ;
 रपिता-त्री, रापयिता-त्री, रिरपिषिता-त्री, रारपिता-त्री ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि
 रूपाणि भौवादिकचपतित्व (497) ज्ञेयानि । ^२राप्यम्, ^३रिपुः इमौ रूपौ
 विशेषेण भवतः इति ज्ञेयम् ।

(1375) “रफ गतौ” (I-भ्वादिः-413. सक. सेट्. पर.)

धातुमसुं हिंसायै पठति कण्ठः इति क्षीरस्वामी ।

राफकः-फिका, राफकः-फिका, रिरफिषकः-षिका, रारफकः-फिका ; रफिता-त्री,
 राफयिता-त्री, रिरफिषिता-त्री, रारफिता-त्री ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि
 रूपाणि भौवादिकचपतित्व (497) बोध्यानि ।

1. शतरि शपो दिवादित्वाच्छयनि, तस्यापित्सर्वधातुकत्वेन छिद्रद्वावात्, ‘अनि-
 दितां हल उपधायाः किङ्कति’ (6-4-24) इत्युपधानकारलोपः ।

2. ‘आसुयुवपिरपि—’ (3-1-126) इति ण्यत् । यतोऽपवादः ।

3. ‘रपेरिञ्चोपधायाः’ (द. उ. 1-111) इति कुप्रत्ययः, उपधायाः इच्च भवति ।
 रिपुः=वैरी । अतः द. उ. टिप्पण्याम् “इषेतवनवासिना रपेहिं-
 सार्थत्वमाश्रित्य रिपुशब्दो निरुक्तः । तथाहि—“रपति हिनस्ति इति
 रिपुः=शत्रुः । संज्ञाशब्देषु धातोरर्थान्तरवृत्तिरस्ति । तथाह्युक्तम्—‘धातो-
 स्तदर्थान्तिशयेन योगस्तदुच्यते पञ्चविधं निरुक्तम् ।’ इति ” [पृष्ठम् 14. 15.)
 इत्युक्तम् ।

A. ‘एता देवानुरोधिभ्यो द्वेषिण्य इव रागिणम् ।’ भ. का. 7. 9.